

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.09.71

**Inventaris van de archieven betreffende het
beleid inzake gratie op doodstraffen van het
Ministerie van Justitie, 1945-1977**

Versie: 26-11-2024

Centrale Archief Selectiedienst

Nationaal Archief, Den Haag 2009

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	9
De verwerving van het archief.....	9
Inhoud en structuur van het archief.....	10
Selectie en vernietiging.....	10
Verantwoording van de bewerking.....	10
Verwant materiaal.....	11
Beschikbaarheid van kopieën.....	11
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	13
1 BESCHIEDEN OVER BELEID INZAKE GRATIE OP DOODSTRAFFEN.....	13
2 BESCHIEDEN BETREFFENDE GRATIEVERZOEKEN VAN PERSONEN TEGEN WIE DE DOODSTRAF UITGESPROKEN IS.....	16
2.1 Opgaven.....	16
2.2 Petities e.d.....	17
2.3 Gratedossiers, individuele gevallen van voltrokken doodstraffen.....	18
2.4 Gratedossiers, individuele gevallen van gratie verleend op doodstraffen.....	19
3 DOCUMENTATIE.....	23
Bijlagen.....	25
Bijlage 1.....	25
Bijlage 2.....	31

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Justitie: Archieven betreffende het Beleid inzake Gratie op Doodstraffen

Archiefbloknnummer:

J2

Omvang:

185 inventarisnummer(s) ; 1,80 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Ministerie van Justitie

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De archiefbescheiden hebben betrekking op het beleid inzake gratie op doodstraffen, die werden opgelegd aan zowel Nederlandse als Duitse politieke delinquenten na de beëindiging van de Tweede Wereldoorlog. Het archief bevat onder meer richtlijnen, correspondentie, circulaires, namenlijsten en formulieren die gegevens betreffende veroordeelde delinquenten en gratieverzoeken bevatten, en petitie van zowel voor- en tegenstanders van het opleggen van de doodstraf. Een groot deel van het archief bestaat uit gratiedossiers van individuele gevallen waarin al dan niet gratie werd verleend. Daarnaast bevat het nog enige documentatie.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Deels openbaar, deels beperkt openbaar (B).

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van kwetsbare of slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Justitie: Archieven betreffende het Beleid inzake Gratie op Doodstraffen, nummer toegang 2.09.71, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Justitie / Gratie Doodstraffen, 2.09.71, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

De inleiding geeft een beeld van de geschiedenis van het beleid inzake gratie op doodstraffen in de periode die volgde op de beëindiging van de Tweede Wereldoorlog.¹

Het stond als een paal boven water dat Nederlanders die min of meer met de Duitse bezetter hadden samengewerkt, na de oorlog streng zouden worden gestraft. Koningin Wilhelmina sprak voor Radio Oranje over "verraders voor wie in een bevrijd Nederland geen plaats meer zal zijn" en bepleitte maatregelen "teneinde verraders hun welverdiende straf niet te laten ontgaan". De algemene opinie was dat de voornaamste collaborateurs, de secretarissen-generaal, de burgemeesters van de grote plaatsen en profiteurs bij de politie de liquidatie niet zouden overleven.

Naarmate de bevrijding echter dichterbij kwam, groeide de behoefte aan een uitgebalanceerd rechtssysteem, waardoor collectieve wraakacties in de vorm van Bijltesdag konden worden voorkomen. Het (illegale) Parool schreef in november '44: "Indien wij de schurken die ons tiranniseerden en uitmergelden in hun eigen munt gaan terugbetalen, indien wij hun voor rechteloosheid rechteloosheid geven, verlagen wij ons tot hun miserabel peil en tonen wij ons de democratie niet waardig, die wij tot inzet van onze strijd namen." Geen orgiën van wraak dus. Wel een bijzondere rechtspleging waarbij veelvuldig de doodstraf zou worden toegepast.

De Nederlandse regering in Londen had bij de bevrijding van de zuidelijke provincies alle wetten op het bestraffen van landverraders en andere oorlogsmisdadigers klaar liggen. Het Besluit Buitengewoon Strafrecht (BBS) gold voor de ernstigste misdrijven, het Tribunaalbesluit voor de minder erge en het Zuiveringsbesluit was bestemd voor het minst verwerpelijk gedrag. Al snel bleek dat de voorbereide rechtswetgeving niet berekend was op de 130.000 politieke delinquenten (Nederlanders en Duitsers) die in enkele maanden door het Militair Gezag werden gearresteerd en ondergebracht in slecht geoutilleerde internerings-kampen.

In augustus 1946 kregen de officierenfiscaal van de Bijzondere Gerechtshoven richtlijnen voor berechting en vrijlating van 40.000 zgn. "lichte gevallen". Ze werden in voorwaardelijke vrijheid gesteld.

---

1 Bij het schrijven van deze inleiding is o.m. gebruik gemaakt van een artikel van P.J. Kat uit het NRC van 26-2-1972. In een aantal gevallen zijn uit dit artikel citaten overgenomen van mr. J. Zaaijer, na de bevrijding procureur-generaal bij het Bijzonder Gerechtshof in Den Haag. Zie voor het artikel zelf inv.nr. 182.

Mr. Zaaijer: "De behandeling van de resterende "minder-lichte" gevallen was al een mammoetkarwei. De berechting van Duitsers werd vertraagd. De Opsporingsdienst die gevluchte Duitsers arresteerde, was overbelast en functioneerde niet. Ik heb me in die dagen gerealiseerd wat een benauwde maatschappelijk probleem die tienduizenden Nederlanders die niet in voorwaardelijke vrijheid kwamen voor de regering moeten zijn geweest. Wel heb ik mij toen afgevraagd: ik heb niet al die oorlogsjaren zitten wachten om eerst uitvoerig al die "minder-lichte" gevallen te behandelen, maar om snel en streng de zware gevallen, Nederlanders en Duitsers te berechten. Ik heb tegen Mussert en Blokzijl zeer snel de doodstraf kunnen vorderen. Ik streefde een andere selectie na dan van hogerhand was voorgeschreven."

"De regering wilde de grote massa uit de kampen kwijt. Telkens moesten dan duizenden min of meer onbeduidende zaken behandeld worden, terwijl ik het liefst zware criminelen geëxecuteerd wilde zien. Die bleven voorlopig buiten schot, terwijl langzaam maar zeker, geïnspireerd vanuit rooms-katholieke kring, een golf van barmhartigheid kwam opzetten".

Het rooms-katholieke episcopaat en de bij het Interkerkelijk Overleg aangesloten kerken deden al in oktober 1945 een beroep op het Nederlandse volk zich tegenover politieke delinquenten te laten leiden door "gevoelens van liefde en gerechtigheid". In augustus 1946 herhaalden de bisschoppen deze boodschap.

Mr. Zaaijer: "Met de komst van minister Van Maarseveen werd het barmhartigheidsgevoel geïnstitutionaliseerd. Deze katholieke minister begon stelselmatig de beloofde "snelle en strenge" rechtspleging tegen te werken. Barmhartigheid was inderdaad voor de lichte gevallen op zijn plaats. Tegen de zware gevallen moest hard worden opgetreden. Van Maarseveen introduceerde een soort algemene slapheid. Mr. Hooijkaas, raadsadviseur bij het Ministerie van Justitie, schreef een geheim advies over wat men op het departement met al die doodvonnissen aan moest.² Mr. Hooijkaas was een uitgesproken tegenstander van de doodstraf. De executie van de doodstraf moest met behulp van gratieverlening drastisch ingeperkt worden".

De doodstraf was al sinds 1870 uit ons strafrecht verdwenen. Zij was opnieuw in de bijzondere rechtspleging ingevoerd, maar vanaf het begin bleek dat met name in katholieke en protestants-christelijke kringen de bijbeltekst "Wie 's mensen bloed vergiet, diens bloed zal door de mens vergoten worden" nog altijd opgeld deed. Toen in januari 1947 vele tientallen doodvonnissen nog steeds niet definitief waren geworden (vertraging in de behandeling van cassatie en de beoordeling van gratieverzoeken) vroeg de desbetreffende Kamercommissie aan Van Maarseveen

---

2 Zie voor dit advies inv.nr. 2.

uitleg. De publieke opinie werd onrustig. Het werd immoreel en onethisch gevonden dat omtrent de executie van doodvonnissen zo lang onzekerheid bestond. Met vreesde dat via het instituut van gratie de wet terzijde gesteld werd.

Mr. Zaaijer: "Ik, die keer op keer de doodstraf eiste, voelde me hoe langer hoe meer een Don Quichotte." In zijn requisitoir tegen Carel Piek, directeur van Winterhulp Nederland maakte mr. Zaaijer zijn kritiek op het ministeriële beleid openbaar.

"Indien Piek de straf had gekregen dij hij verdiende, dan zou hij op de dag na de bevrijding ergens in Nederland aan een boom zijn opgehangen," zo zei mr. Zaaijer. "Maar dat is niet gebeurd en in de afgelopen anderhalf jaar hebben wij nu wel de zekerheid dat over hen die dit verdienen in Nederland, ik zeg niet: geen recht wordt gesproken maar: geen recht wordt gedaan. Het moet uit zijn met de vette koppen in de kranten "Tegen verrader de doodstraf geëist" in een land waar wij weten dat daar toch niets van terecht komt."

Mr. Zaaijer eiste dan ook niet de doodstraf tegen Piek, maar twaalf jaar. Minister Van Maarseveen noemde het optreden van zijn Haagse procureur-fiscaal "gezagsondermijnd" en gaf hem een disciplinaire berisping. Tegenover de Kamer deelde de minister mee dat de afdoening van doodvonnissen "een zaak van zijn geweten" was. De Kamer mocht over deze zaak niet oordelen.

Uiteindelijk werd in Nederland na de Tweede Wereldoorlog 140 maal de doodstraf uitgesproken, waarvan 15 maal tegen Duitse oorlogsmisdadigers. In 39 gevallen werd tot executie overgegaan, in 6 gevallen betrof dit Duitsers.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De archiefbescheiden van het Ministerie van Justitie betreffende het beleid inzake gratie op doodstraffen waren bijeengebracht in depot 143.

De stukken zijn afkomstig uit verscheidene archiefbestanddelen, voornamelijk uit het kabinetsarchief en de verzameling Gratedossiers.

In een opmerking bij de plaatsingslijst lezen we "het valt stellig te ontraden de stukken terug te brengen in de verscheidene archiefbestanddelen: een mooiere verzameling krijg je zo compleet niet bij elkaar."

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN VERNIETIGING

Behoudens dubbelen is er niets uit de archieven vernietigd.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

De archieven zijn bewerkt om ze te laten voldoen aan de normen goede, geordende en toegankelijke staat.

Als toegang op de archieven was een inventarislijst beschikbaar.

De oorspronkelijke omvang van de archieven vóór de bewerking bedroeg ca. 2,75 meter. Na bewerking en herverpakking bedraagt de omvang 3 meter.

Bij de inventaris zijn twee bijlagen opgenomen:

- Concordans van oud depot-, inventarisnummer naar nieuw inventarisnummer;
- Concordans van oud gratiedossiernummering naar nieuw inventarisnummer.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

---

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

1 BESCHEIDEN OVER BELEID INZAKE GRATIE OP DOODSTRAFFEN

- 1** Stukken betreffende het verzoek van het Anatomisch Laboratorium van de Rijksuniversiteit Utrecht om het beschikbaar stellen van lijken van ter dood veroordeelden voor het ontleedkundig onderwijs.
1945 1 omslag
- 2** Stukken betreffende het advies van de raadsadviseur mr. J.P. Hooijkaas, aan de Koningin en voorgelegd aan de ministerraad, betreffende de toepassing van de doodstraf.
1945 - 1946 1 omslag
- 3** Stukken betreffende het rapport van de minister van Justitie aan de Koningin betreffende de toepassing van de doodstraf, met bijlagen en gegevens over in het buitenland voltrokken vonnissen.
1945 - 1946 1 omslag
- 4** Stukken betreffende richtlijnen ten aanzien van het ten uitvoer leggen van de doodstraf.
1945 - 1948 1 omslag
- 5** Adres van de procureurs-fiscaal aan de minister van Justitie waarin zij hun bezwaren tegen het gratiebeleid ten aanzien van politieke delinquenten uitspreken.
1946 1 stuk
- 6** Informatie van het Departement van Justitie te Batavia over de berechting van oorlogsmisdadigers in Nederlands-Indië.
1946 1 omslag
- 7** Samenvatting van de richtlijnen, welke bij de strafexecutie van politiek veroordeelden zullen worden gevolgd.
1946 1 stuk
- 8** Circulaire aan de presidenten van de Bijzondere Gerechtshoven en de president van de Bijzondere Raad van Cassatie inzake de ontstane

-
- rechtsongelijkheid ten gevolge van het feit dat de eerst veroordeelden zwaarder zijn gestraft dan degenen die later ter zake van hetzelfde feit zijn veroordeeld.
1947 1 stuk
- 9-10** Richtlijnen ten aanzien van de behandeling van gratieverzoeken bij revisie.
1947 2 omslagen
- 9** Dossier 1863 Geheim. 3 juli 1947
- 10** Dossier 2172 Geheim. 9 sep. 1947
- 11** Stukken betreffende het rapport van de minister van Justitie aan de Koningin inzake algemene strafvermindering.
1947 1 omslag
- 12** Stukken betreffende de beantwoording van kamervragen inzake het gratie- en executiebeleid.
1947 - 1952 1 omslag
- 13** Brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer inzake de in 1946 vastgestelde richtlijnen inzake gratieverlening van opgelegde doodstraffen.
1948 1 stuk
De "richtlijnen" zelf zijn niet aangetroffen.
- 14** Brief van de directeur-generaal voor de Bijzondere Rechtspleging (DGBR) aan de minister van Justitie inzake de opschortende werking van herzieningsaanvragen ten aanzien van de tenuitvoerlegging van de doodstraf, met als bijlage een brief van de procureur-fiscaal bij het Bijzondere Gerechtshof te Den Haag aan het DGBR.
1949 1 omslag
- 15** Brief van de procureur-fiscaal bij het Bijzondere Gerechtshof te Den Haag aan de minister van Justitie met het verzoek om de mededeling dat aan ter dood veroordeelden gratie is verleend niet via hem te laten lopen.
1949 1 stuk
- 16** Correspondentie met het Ministerie van Justitie in België inzake de doodstraf.
1949 - 1950 1 omslag

-
- 17** Circulaire aan de presidenten van en de officiers van Justitie bij de Bijzondere Gerechtshoven inzake het indienen van gratieadviezen.
1950 1 stuk
- 18** Tekst van een toespraak van de minister van Justitie gehouden in de Tweede Kamer, getiteld: "Het gratiebeleid".
1950 1 stuk
- 19** Afschrift van een brief van de minister van Justitie aan zijn Belgische ambtgenoot inzake de berechting van personen, die tijdens de bezetting politieke misdrijven hebben gepleegd.
1954 1 stuk

2 BESCHIEDEN BETREFFENDE GRATIEVERZOEKEN VAN PERSONEN TEGEN WIE DE DOODSTRAF UITGESPROKEN IS

2.1 OPGAVEN

- 20** Overzicht van tot 28 feb. 1947 binnengekomen Nederlandse en Duitse gevallen waarin de doodstraf werd opgelegd en de gratieadviezen werden ontvangen en een overzicht van de behandeling van de gratieverzoeken bij de Bijzondere Gerechtshoven en de Bijzondere Raad van Cassatie in de laatste drie gratiegevallen.
1946 - 1947 1 omslag
- 21** Lijsten met opgaven van namen van ter dood veroordeelden, met aantekening aangaande de ingediende gratieverzoeken.
1946 - 1951 1 omslag
- 22** Lijsten met opgaven van de griffiers van de bijzondere gerechtshoven van het aantal verzoeken om gratie door ter dood veroordeelden.
1947 - 1948 1 omslag
- 23** Lijsten met opgaven van door de gerechtshoven uitgesproken en reeds in kracht van gewijsde gegane sententies, waarbij de doodstraf is opgelegd.
1948 1 omslag
- 24** Formulieren, met gegevens omtrent in Nederland gedetineerde Duitse veroordeelden.
1952 1 omslag
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2027](#)
Ten aanzien van iedere delinquent is een formulier samengesteld met gegevens o.a. omtrent functie ten tijde van het plegen van de strafbare feiten, de opgelegde straf, verleende gratie, einde van de straf en vermoedelijke datum van de voorwaardelijke invrijheidstelling. Daarnaast is vermeld een omschrijving van de bewezen verklaarde feiten en enkele gegevens omtrent de persoon van de veroordeelde.
- 25** Formulieren, met gegevens omtrent de politieke delinquenten die tot levenslange gevangenisstraf zijn veroordeeld of van wie de opgelegde doodstraf bij wege van gratie in levenslange gevangenisstraf werd verwisseld, met een nota inzake een samenvatting van de uit de formulieren verkregen gegevens.
1953 1 pak
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2028](#)

Ten aanzien van iedere delinquent is een formulier samengesteld met gegevens omtrent naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, plaats van detentie, gerecht dat de straf oplegde, datum vonnis/sententie/arrest, kwalificatie opgelegde straf, veroordeling in prima en eventueel verleende gratie. Op een tweede formulier is vermeld een omschrijving van de gepleegde feiten.

26-28 Formulieren, met gegevens omtrent door de bijzondere rechtspleging veroordeelde gedetineerden.

1956

3 pakken

Ten aanzien van iedere veroordeelde is een formulier samengesteld met gegevens omtrent naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, plaats van detentie, gerecht dat de straf oplegde, opgelegde hoofdstraf, strafduur, ingang straf en einde straf.

26 A - F
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2028](#)

27 G - N
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2028](#)

28 O - Z
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2028](#)

2.2 PETITIES E.D.

29 Stukken betreffende rekestten, betrekking hebbend op bepaalde ter dood veroordeelden.

1945 - 1952

1 omslag

[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2027](#)

30 Nota van de raadsadviseur mr. J.P. Hooijkaas, aan de minister van Justitie met een advies inzake de gratiëring van acht concrete gevallen waarin een gratieverzoek werd gedaan.

1946

1 stuk

31 Rekestten tegen de doodstraf in het algemeen.

1946 - 1947

1 omslag

32 Opstellen, publicaties en adressen van prof. dr. G. Mannoury, lid van het "Landelijk Comité van actie tegen de doodstraf".

1946 - 1948

1 omslag

33 Correspondentie met het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de ter dood veroordeling van een Nederlander in België.

1947

1 omslag

34 Correspondentie met het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake het verzoek van de Geallieerde Hoge Commissie aangaande vijf ter dood

veroordeelde Duitse oorlogsmisdadigers in Nederland, met afschrift van een brief van de Duitse bondskanselier.
1950 1 omslag

35 Stukken betreffende het rekest om verzachting van straffen van Duitse oorlogsmisdadigers, uitgaande van de Evangelische Kirche (ds. Niemöller).
1950 - 1951 1 omslag

36 Stukken betreffende een petitionnementactie van de Werkgroep Laren-Blaricum van de "Anti-Gratieverlening Oorlogsmisdadigers" waarbij de gratieverlening aan de door de minister van Justitie veroordeelde oorlogsmisdadigers wordt veroordeeld.
1951 1 omslag

2.3 GRATIEDOSSIER, INDIVIDUELE GEVALLEN VAN VOLTROKKEN DOODSTRAFFEN

37-76 Gratiedossiers betreffende Nederlandse en Duitse politieke delinquenten aan wie de geëiste doodstraf is voltrokken.
1946 - 1952 40 omslagen

- 37** Albrecht, W.A. 1951 - 1952
- 38** Bartelsman, H.P.M. 1946 - 1947
- 39** Berendsen, J. 1946 - 1947
- 40** Berg, K.P. 1949
- 41** Blokzijl, M.L.H.W. 1946
- 42** Boogaard, J. 1946 - 1947
- 43** Bouman, O. 1947 - 1949
- 44** Dijk, A. van. 1947 - 1948
- 45** Driehuis, J.A.H.M. 1946 - 1947
- 46** Droffelaar, S. 1949
- 47** Drost, E.C. 1949
- 48** Eijkelboom, D. 1948
- 49** Faber, P.J. 1948
- 50** Feenstra, J.E. 1946
- 51** Ganzevles, G.J.H. 1946 - 1947
- 52** Gerrits, P.J. 1946 - 1947
- 53** Harrebomee, A. 1947
- 54** Heineman, L. 1947
- 55** Herdtman, J. 1950 - 1951
- 56** Jansen, M. 1948 - 1949
- 57** Kaper, A. 1949

58	Kaptein, C.J. 1948 - 1949
59	Kuiper, M. 1948
60	Lamberts, J. 1949
61	Lehnhof, R.W. 1950
62	Meyer, F.H. 1946 - 1947
63	Mollis, W.C. 1948 - 1949
64	Moolenijzer, J.C. 1946
65	Mussert, A.A. 1946
66	Pieters, A.J. 1951 - 1952
67	Rauter, H.A. 1949
68	Ridderhof, M.A. 1946 - 1947
69	Rollema, G. 1946
70	Sanner, G.H. 1947
71	Schaap, P. 1947
72	Suykerbuyk, J. 1948 - 1949
73	Verwayen, H.W. 1946 - 1947
74	Waals, A. van der. 1949 - 1950
75	Weide, Tj. van der. 1947
76	Wichers, P. 1947

2.4 GRATIEDOSSIEERS, INDIVIDUELE GEVALLEN VAN GRATIE VERLEEND OP DOODSTRAFFEN

77-177

Gratiedossiers betreffende Nederlandse en Duitse politieke delinquenten tegen wie de doodstraf is uitgesproken, maar aan wie tevens gratie verleend is.

1945 - 1977

21 pakken en 79 omslagen

77	Aa, B.J. van der. 1946 - 1955
78	Ahlbrecht, A.L.W. 1952 - 1966
79	Alssema, J. 1951 - 1959
80	America, P.M.C.A. 1947
81	Aus der Fünten Geen stukken aangetroffen.
82	Baas, J.J.C. 1948 - 1959
83	Bakker, D.F.K. 1949 - 1958
84	Bakker, S. de. 1946 - 1962
85	Barneveld, J. van. 1946 - 1947
86	Bekkers, W.J. 1946 - 1950
87	Bellmer, F. 1950 - 1958
88	Besteman, J.P. 1946 - 1957
89	Blaauw, S. 1948 - 1959, pak
90	Boesveld, J. 1948 - 1949

-
- 91** Bout, C. 1946 - 1958
- 92** Bree, G.C. van. 1951 - 1960, pak
- 93** Breed, A. 1949 - 1960
Bevat tevens notitie van hoofd Gratie aan secretaris-generaal inzake dit dossier, d.d. 28 okt. 1987.
- 94** Bruggen, G. van. 1948 - 1957
- 95** Bruin, L. de. 1946 - 1950
- 96** Burck, A.J. du. 1947
- 97** Buter, D.E. 1946 - 1954
- 98** Cieraad, P.R. 1949 - 1971, pak
- 99** Croon, S. de. 1949 - 1959
- 100** Daalhuizen, P.D. 1946 - 1958
- 101** Doorewaard, A. 1945 - 1947
- 102** Drent, P. 1947 - 1957
- 103** Ecluse, W. I'. 1947 - 1958, pak
- 104** Efferen, J.T.S. van. 1947 - 1957
- 105** Franken, D.M. 1947 - 1957, pak
- 106** Frankenstein, F. 1952 - 1959
- 107** Freytag-Drabbe, J.H.J. von. 1947
- 108** Groin de Planque, J.M. van. 1948 - 1959
- 109** Groningen, W. van. 1946 - 1951
- 110** Gruijter, H.E. de. 1949 - 1959, pak
- 111** Haase, B.G. 1949 - 1959, pak
- 112** Harmse, C. 1947 - 1958
- 113** Heegers, B. 1949 - 1959
- 114** Heil, C.P. 1949 - 1960
- 115** Hinse, M. 1949 - 1959
- 116** Hoffmann, J.W. 1950 - 1960, pak
- 117** Hofman, H.W. 1949 - 1954, pak
- 118** Houthuys, W.J.H. 1950 - 1960
- 119** Joolen, J. van. 1948
- 120** Klootwijk, L.C. 1946
- 121** Koehler, H. 1950 - 1958
- 122** Koker, C.C. 1948
- 123** Kooiman, C. 1946 - 1958
- 124** Koopmans, S.E. 1948
- 125** Koot, F.W. 1950 - 1957
- 126** Kooymans, C.A. 1947 - 1955
- 127** Kraan, D. van der. 1946 - 1952
- 128** Kraan, H. van der. 1949 - 1952
- 129** Krikke, H. 1949 - 1958
- 130** Krom, J.H.C. 1948 - 1960

-
- 131** Kromhout, H. 1947 - 1954
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2029](#)
- 132** Kuiper, P. 1948 - 1959
- 133** Kuur, M. van de. 1946 - 1951
- 134** Lammers, F.E. 1950 - 1960, pak
- 135** Lieshout, J.F.P. van. 1946 - 1958
- 136** Limburg, J. van. 1948 - 1956
- 137** Loesberg, J.H. 1948 - 1959
- 138** Luyendijk, H. 1946 - 1947
- 139** Man in 't Veld, A.C. 1945 - 1951
- 140** Meekhof, J. 1947 - 1959
- 141** Meppelink, J.H. 1954 - 1956
- 142** Metz, I. 1946 - 1958
- 143** Minck, C.J. 1947 - 1960, pak
- 144** Moesbergen, E.G. 1949 - 1959
- 145** Mozer, G.R. 1947 - 1948
- 146** Mulder, Z.W. 1946 - 1959
- 147** Muusse, L. 1948 - 1959, pak
- 148** Neut, W. van der. 1949 - 1950
- 149** Neven, L.J.D. 1947 - 1958
- 150** Noo, L.G. de. 1948 - 1959, pak
- 151** Philippa, J.P. 1974 - 1977, pak
- 152** Ploeg, G.S. van der. 1946 - 1952
- 153** Pol, G.D. van de. 1947 - 1948
- 154** Polak, W.A. 1947
- 155** Pons, W.J. 1948 - 1960
- 156** Puls, A. 1946 - 1960, pak
- 157** Rigter, J. 1949 - 1959
- 158** Rosier, F.T.C. 1947 - 1964, pak
- 159** Roters, K.J. 1948 - 1957
- 160** Rutgers, J.J. 1949 - 1959
- 161** Saatrübe, H.C. 1950 - 1959
- 162** Simons, B. 1948 - 1969
- 163** Slaaf, D.J.N. 1947 - 1956
- 164** Slop, B. 1948 - 1959
- 165** Sluis, J. van der. 1946 - 1957
- 166** Smit, A. 1947 - 1958
- 167** Smit, P.H. 1954 - 1958
- 168** Spek, W.A. van der. 1948 - 1960, pak
- 169** Springelkamp, E. 1948 - 1958, pak
- 170** Steentjes, A.L.W. 1946 - 1958, pak

- 171** Stöver, J.F. 1950 - 1960, pak
- 172** Trap, B.H. 1946 - 1950
- 173** Valkenburg, A. 1949 - 1959
- 174** Visser, J.A. 1948 - 1960, pak
- 175** Vonk, M. 1948 - 1949
- 176** Wessum, G.C. van. 1946 - 1947
- 177** Willemsen, W.M. 1948 - 1959

---

3 DOCUMENTATIE

- 178** Documentatiemateriaal, afkomstig van de United Nations War Crimes Commission (UNWCC).
1945 - 1946 1 omslag
- 179** Persbericht uit "Je Maintiendrai" en publicaties uit het "Nederlandsch Juristenblad" inzake de doodstraf.
1945 - 1946 1 omslag
- 180** Persoverzichten van de Afdeling Documentatie van de Regeringsvoorlichtingsdienst inzake het ministeriële beleid inzake doodstraf en gratie.
1947 1 omslag
- 181** Buitenlandse persberichten en publicaties inzake de doodstraf.
1947 - 1948 1 omslag
- 182** Documentatiemateriaal, afkomstig van het Amerikaans Militair Tribunaal inzake de berechting van oorlogsmisdadigers.
1947 - 1948 1 pak
- 183** Kopieën van artikelen uit de NRC over het beleid ten aanzien van de politieke delinquenten na 1945.
1972 1 omslag
Een artikel is gewijd aan de gratiezaak met opmerkingen van mr. Zaaijer, na de bevrijding procureur-generaal bij het Bijzonder Gerechtshof te Den Haag.
- 184** Kopie van een bijblad van de Nederlandse Staatscourant uit 1870 met overzichten van de uitgevoerde en niet uitgevoerde doodstraffen gedurende de jaren 1811-1869.
z.d. 1 omslag
- 185** Uittreksels uit studieboeken inzake gratie. 1914, 1927 en 1936.
z.d. 1 omslag

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Concordans van oud depot/inventarisnummer naar nieuw inventarisnummer

Oud inv.nr.	Nieuw inv.nr.
Depot 143, inv.nr. 6	184
Depot 143, inv.nr. 7	21
Depot 143, inv.nr. 8	7
Depot 143, inv.nr. 9	4
Depot 143, inv.nr. 10	179
Depot 143, inv.nr. 11	181
Depot 143, inv.nr. 12	18
Depot 143, inv.nr. 13	5
Depot 143, inv.nr. 14	30
Depot 143, inv.nr. 15	2
Depot 143, inv.nr. 16	3
Depot 143, inv.nr. 17/18	20
Depot 143, inv.nr. 19	185
Depot 143, inv.nr. 20	9
Depot 143, inv.nr. 21	10
Depot 143, inv.nr. 22	11
Depot 143, inv.nr. 23	8
Depot 143, inv.nr. 24	14
Depot 143, inv.nr. 25	15
Depot 143, inv.nr. 26	29
Depot 143, inv.nr. 27	35
Depot 143, inv.nr. 28	13
Depot 143, inv.nr. 29	29, 180, 183
Depot 143, inv.nr. 30	31

Oud inv.nr.	Nieuw inv.nr.
Depot 143, inv.nr. 31	32
Depot 143, inv.nr. 32	36
Depot 143, inv.nr. 33	19
Depot 143, inv.nr. 34	1, 17, 22, 23, 33
Depot 143, inv.nr. 35	6
Depot 143, inv.nr. 36	12
Depot 143, inv.nr. 37	178
Depot 143, inv.nr. 38	182
Depot 143, inv.nr. 39	34
Depot 143, inv.nr. 40	16
Depot 143, inv.nr. 41	24
Depot 143, inv.nr. 42	25
Depot 143, inv.nr. 43	26
Depot 143, inv.nr. 44	27
Depot 143, inv.nr. 45	28
Depot 143, inv.nr. 47	37
Depot 143, inv.nr. 48	38
Depot 143, inv.nr. 49	39
Depot 143, inv.nr. 50	40
Depot 143, inv.nr. 51	41
Depot 143, inv.nr. 52	42
Depot 143, inv.nr. 53	43
Depot 143, inv.nr. 54	45
Depot 143, inv.nr. 55	46
Depot 143, inv.nr. 56	47
Depot 143, inv.nr. 57	44
Depot 143, inv.nr. 58	48
Depot 143, inv.nr. 59	49
Depot 143, inv.nr. 60	50

Oud inv.nr.	Nieuw inv.nr.
Depot 143, inv.nr. 61	51
Depot 143, inv.nr. 62	52
Depot 143, inv.nr. 63	53
Depot 143, inv.nr. 64	54
Depot 143, inv.nr. 65	55
Depot 143, inv.nr. 66	56
Depot 143, inv.nr. 67	57
Depot 143, inv.nr. 68	58
Depot 143, inv.nr. 69	59
Depot 143, inv.nr. 70	60
Depot 143, inv.nr. 71	61
Depot 143, inv.nr. 72	62
Depot 143, inv.nr. 73	63
Depot 143, inv.nr. 74	64
Depot 143, inv.nr. 75	65
Depot 143, inv.nr. 76	66
Depot 143, inv.nr. 77	67
Depot 143, inv.nr. 78	68
Depot 143, inv.nr. 79	69
Depot 143, inv.nr. 80	70
Depot 143, inv.nr. 81	71
Depot 143, inv.nr. 82	72
Depot 143, inv.nr. 83	73
Depot 143, inv.nr. 84	74
Depot 143, inv.nr. 85	75
Depot 143, inv.nr. 86	76
Depot 143, inv.nr. 87	77
Depot 143, inv.nr. 88	78
Depot 143, inv.nr. 89	79

Oud inv.nr.	Nieuw inv.nr.
Depot 143, inv.nr. 90	80
Depot 143, inv.nr. 91	81
Depot 143, inv.nr. 92	82
Depot 143, inv.nr. 93	83
Depot 143, inv.nr. 94	84
Depot 143, inv.nr. 95	85
Depot 143, inv.nr. 96	86
Depot 143, inv.nr. 97	87
Depot 143, inv.nr. 98	88
Depot 143, inv.nr. 99	89
Depot 143, inv.nr. 100	niet aangetroffen
Depot 143, inv.nr. 101	90
Depot 143, inv.nr. 102	91
Depot 143, inv.nr. 103	92
Depot 143, inv.nr. 104	93
Depot 143, inv.nr. 105	94
Depot 143, inv.nr. 106	95
Depot 143, inv.nr. 107	96
Depot 143, inv.nr. 108	97
Depot 143, inv.nr. 109	98
Depot 143, inv.nr. 110	99
Depot 143, inv.nr. 111	100
Depot 143, inv.nr. 112	101
Depot 143, inv.nr. 113	102
Depot 143, inv.nr. 113a	103
Depot 143, inv.nr. 114	104
Depot 143, inv.nr. 115	105
Depot 143, inv.nr. 116	106
Depot 143, inv.nr. 117	107

Oud inv.nr.	Nieuw inv.nr.
Depot 143, inv.nr. 117a	108
Depot 143, inv.nr. 118	109
Depot 143, inv.nr. 119	110
Depot 143, inv.nr. 120	111
Depot 143, inv.nr. 121	112
Depot 143, inv.nr. 122	113
Depot 143, inv.nr. 123	114
Depot 143, inv.nr. 124	115
Depot 143, inv.nr. 125	116
Depot 143, inv.nr. 126	117
Depot 143, inv.nr. 127	118
Depot 143, inv.nr. 128	119
Depot 143, inv.nr. 129	120
Depot 143, inv.nr. 130	121
Depot 143, inv.nr. 131	122
Depot 143, inv.nr. 132	123
Depot 143, inv.nr. 133	124
Depot 143, inv.nr. 134	125
Depot 143, inv.nr. 135	126
Depot 143, inv.nr. 136	127
Depot 143, inv.nr. 137	128
Depot 143, inv.nr. 138	129
Depot 143, inv.nr. 139	130
Depot 143, inv.nr. 140	131
Depot 143, inv.nr. 141	132
Depot 143, inv.nr. 142	133
Depot 143, inv.nr. 142a	134
Depot 143, inv.nr. 143	135
Depot 143, inv.nr. 144	136

Oud inv.nr.	Nieuw inv.nr.
Depot 143, inv.nr. 145	137
Depot 143, inv.nr. 146	138
Depot 143, inv.nr. 147	139
Depot 143, inv.nr. 148	140
Depot 143, inv.nr. 149	141
Depot 143, inv.nr. 149a	142
Depot 143, inv.nr. 150	143
Depot 143, inv.nr. 151	144
Depot 143, inv.nr. 152	145
Depot 143, inv.nr. 153	146
Depot 143, inv.nr. 154	147
Depot 143, inv.nr. 155	148
Depot 143, inv.nr. 156	149
Depot 143, inv.nr. 157	150
Depot 143, inv.nr. 158	152
Depot 143, inv.nr. 159	153
Depot 143, inv.nr. 160	154
Depot 143, inv.nr. 161	155
Depot 143, inv.nr. 162	156
Depot 143, inv.nr. 163	157
Depot 143, inv.nr. 164	158
Depot 143, inv.nr. 165	159
Depot 143, inv.nr. 166	160
Depot 143, inv.nr. 166a	161
Depot 143, inv.nr. 167	162
Depot 143, inv.nr. 168	163
Depot 143, inv.nr. 169	164
Depot 143, inv.nr. 170	165
Depot 143, inv.nr. 171	166

Oud inv.nr.	Nieuw inv.nr.
Depot 143, inv.nr. 172	167
Depot 143, inv.nr. 173	168
Depot 143, inv.nr. 174	169
Depot 143, inv.nr. 175	170
Depot 143, inv.nr. 176	171
Depot 143, inv.nr. 177	172
Depot 143, inv.nr. 178	173
Depot 143, inv.nr. 179	174
Depot 143, inv.nr. 180	175
Depot 143, inv.nr. 181	176
Depot 143, inv.nr. 182	177
Depot 143, inv.nr. 183	151

BIJLAGE 2

Concordans van gratiedossiernummer naar nieuw inventarsnummer

Oud gratienr.	Nieuw inv.nr.
G 490/273	100
G 490/751	98
G 490/1177	172
G 490/1227	169
G 490/1394	133
G 490/1892	85
G 490/1950	165
G 490/1998	103
G 490/2038	176
G 490/2364	139
G 490/2800	80
G 490/2878	95

Oud gratienr.	Nieuw inv.nr.
G 490/2968	136
G 490/3021	109
G 490/3273	123
G 490/3287	86
G 490/3332	152
G 490/3441	104
G 501/214	143
G 501/640	147
G 501/867	137
G 501/1354	177
G 501/1685	89
G 502/194	118
G 502/1033	175
G 503/056	130
G 503/628	102
G 503/1095	156
G 503/1107	105
G 504/451	91
G 504/1300	131
G 511/817	146
G 511/848	149
G 511/901	164
G 511/948	157
G 511/1017	81
G 511/1240	166
G 512/364	148
G 512/436	142
G 512/743	144
G 512/754	162

Oud gratienr.	Nieuw inv.nr.
G 512/1033	140
G 512/1034	117
G 512/1044	158
G 512/1045	132
G 512/1047	115
G 512/1049	99
G 512/1053	155
G 512/1054	160
G 512/1138	168
G 512/1141	90
G 512/1162	112
G 513/061	163
G 513/068	129
G 513/116	173
G 513/163	135
G 514/342	150
G 514/413	93
G 514/1288	161
G 521/038	138
G 521/296	83
G 521/457	114
G 521/547	127
G 521/850	78
G 522/096	170
G 522/502	174
G 522/639	110
G 522/791	77
G 522/843	126
G 522/886	159

Oud gratienr.	Nieuw inv.nr.
G 523/328	113
G 523/375	88
G 523/558	87
G 523/627	121
G 524/023	92
G 524/221	145
G 524/764	111
G 524/900	97
G 531/017	116
G 531/714	94
G 532/919	154
G 541/573	141
G 544/469	167
G 552/663	82
G 563/326	125
G 573/334	79
G 573/336	108
G 573/338	134
G 574/209	171
G 593/561	84
G 742/214	151